

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 24—
polletno Din 12—
posamezna številka Din 1—

Oficialno glasilo „Dež, zveze kranjskih obrtnih zadrug
v Ljubljani“ in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“
s sedežem v Celju in slovenskih obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo — Rokopisi se ne vračajo.
Ponašiški dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravišstvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

Pri 1 × objavi $\frac{1}{4}$ str. Din 400
" " " $\frac{1}{2}$ " Din 200
" " " $\frac{3}{4}$ " Din 100
" " " 1 " Din 50
" " " $\frac{1}{16}$ " Din 25

VI. letnik.

V Ljubljani, dne 1. februarja 1923.

Štev. 3.

Listnica upravištva. «Obrtni Vestnik» bo zaključil lansko leto z izgubo, ako nam naknadno ne nakažejo naročniki zapadle naročnine. Upravištvo je lansko leto večkrat prosilo svoje naročnike za nakazilo naročnine in priložilo v svrhu vplačila naročnine položnice. Vendar pa ni postopalo tako strogo, da bi bilo onim naročnikom, ki niso nakazali naročnine, ustavilo pošiljanje lista. Računalo se je namreč s tem, da kdor list prejema, ga bo prej ali slej tudi plačal. Toda motili smo se. Na lanske leto naročniki borih 60 kron, oziroma za pol leta borih 30 kron, nam dolguje precejšnje število zunanjih naročnikov. Čudimo se taki mlačnosti, ki vlada med obrtniki napram svojemu stanovskemu listu. Ker pa to ne more več tako dalje, smo se odločili, vsem onim, ki nam zapadle naročnine ne nakažejo ter naročnine za leto 1923. vsaj za pol leta ne obnove, da jim bomo ustavili pošiljanje lista. Tudi smo primerani zaradi višjih tiskovnih stroškov naročnino zvišati. «Obrtni Vestnik» bo stal za l. 1923. celoletno 24 Din, za pol leta 12 Din, posamezne številke bodo stale po 1 Din. Ta zvišek je tako malenkost, da ga zmore vsak obrtnik, ki pozna važnost svojega glasila. Kdor pa nima zmisla za to, naj ga vrne. Ako bo ostalo toliko naročnikov, da bo mogoče z njih naročnino kriti stroške, bomo list izdajali, sicer bomo z izdajanjem prenehali koncem prvega pol leta. V svrhu vplačila naročnine prilagamo današnji številki «Obrtnega Vestnika» položnice čekovnega zavoda. Na njih je napisan znesek za pol leta 12 Din, oziroma pri onih, ki za lansko leto še kaj dolgujejo, prišteti dolg. Prosimo za čim prejšnje nakazilo.

Upravištvo «OBRTNEGA VESTNIKA»
v Ljubljani.

Zadružnim načelnikom!

Prvi meseci novega leta nalagajo zadružnim načelnikom dosti težkih nalog. V prvih mesecih se skoro pri vseh, ali vsaj bi se morali skoro pri vseh zadrugah vršiti občni zbori. Tu gre, da podajo posamezna zadružna načelstva svoja poslovna poročila, da dajo obračun o tem, kako so delovala tekom prošlega poslovnega leta. Iz poslovnih poročil sklepajo zadružni člani, sklepa pa tudi širša javnost o tem, ali je načelstvo izpolnilo vse naloge, katere so mu bile poverjene ob predaji poslovanja, ali je upravičilo zaupanje, ki mu je bilo poverjeno od občnega zbora. Poleg poslovnega poročila stoje pa na prvem mestu volitve novega odbora in določitev delovnega programa za prihodnjo poslovno dobo. Pri tem se

nam zdi vredno, da opetovano ponovimo naš poziv, da se pri občnem zboru posveti posebna pažnja organizacijskemu delu. Vpraša naj še, kaj se je storilo na polju organizacije v preteklem letu in kaj se misli ukreniti v tem pogledu v prihodnjem letu. Minimum, kar se sme na tem polju zahtevati, je, da je zadruga član Zveze. Dokler bomo obrtniki razsejani in razkropljeni, se bomo zaman trudili, da se nas bo upoštevalo, da se bo na naše prošnje in zahteve oziralo. Le ako bomo združeni v enotni organizaciji, katero nam nudi za sedaj samo Zveza obrtnih zadrug, le tedaj smemo računati, da bodo imeli naši glasovi pozitiven uspeh. Samo v enotni organizaciji je moč in danes se računa samo z onimi, ki imajo moč v rokah. Zdelo bi se, da ni o koristi enotne organizacije sploh potrebno, da govorimo, da so to vse stvari, ki bi jih moral vsak obrtnik sam uvideti in priznati. Toda na žalost ni temu tako. Naše obrtništvo nima zmisla za organizacijo. Ne uvidi potrebe in koristi združenja v enotno organizacijo, ne uvidi koristi, ki bi nam prinesel enoten nastop pri vsakem stanovskem vprašanju. Obrtniki tavamo raje sami, ločeni drug od drugega, in če jo pri litru vina udarimo s par pikrimi besedami čez državo in režim, mislimo, da smo s tem storili že vse!

Priznati je treba, da imamo tudi med nami častne izjeme, da imamo tudi med obrtniki ljudi, ki se žrtvujejo za svoj stan, ki so že pred časom uvideli potrebo enotne organizacije in ki v tej smeri neumorno delujejo. Takih ljudi imamo pa žal jako malo. Naloga naša je, da jih podpiramo, da jim damo vso svojo pomoč, tako gmotno, kakor tudi moralno, na razpolago, da morejo izvršiti težko nalogo čim lažje in sigurneje. Priznati je tudi treba, da imamo tudi že cele zadruge, kjer je stanovska zavest dokaj probujena in ki so že od početka ustanovitve zveze njeni člani, toda tudi takih zadrug je zelo malo. Posebno redke so one zadruge, ki uvidevajo, da ni dovolj, da so pri Zvezi samo včlanjene, ampak da morajo izvrševati tudi vse dolžnosti, ki jim jih nalaga članstvo. V prvi vrsti je treba tukaj poudarjati, da je dolžnost zadrug, da Zvezo gmotno podpirajo, da plačajo vsaj redno članarino. Članarina je tako malenkostna, da je tukaj vsak izgovor odveč. In vendar imamo tako malo zadrug, ki so vpslale Zvezi članarino. Mislimo, da se ne motimo, da je tukaj vse odvisno od zadružnega načelnika. Tega dolžnost je, da opomni zadružne člane na njih dolžnosti. Ker se nekatere zadruge izgovarjajo s tem, da ne morejo plačati zveznih prispevkov, ker ni predvidena dotična vsota v proračunu, pozivamo danes vse zadruge, naj na zvezne prispevke, ki so tako neznatni, da prav gotovo ne igrajo nobene vloge za posamezne obrtnike, v novem

proračunu ne pozabijo. Dolžnost vsakega združnega načelnika je, da postavi zvezne prispevke v proračun, in dolžnost vsakega člana je, da tozadevni načelnikov predlog podpira, oziroma da načelnika, ki bi to svojo dolžnost prezrl, na to opozori. Nikakor ni mogoče zahtevati, da bi vsak obrtnik žrtvoval mnogo dragega časa za organizatorične posle, pač pa smemo zahtevati, da žrtvuje vsakdo za svojo organizacijo borih par grošev. Izgovorov ni tukaj prav nobenih, kajti to, kar zahteva Zveza na prispevkih, je tako neznatno, da to premore brez truda vsak, tudi še tako reven obrtnik. Ako imamo tedaj v nas le še kaj stanovske zavednosti, ako imamo le količkaj zmisla za enotno organizacijo, ki edina more povzdigniti naš tako zatiran in tlaččen stan, tedaj žrtvuemo minimum, kar se od nas zahteva, žrtvuemo vsak letni zvezni prispevek, ki je znašal do sedaj v vsem samo 40 kron.

Poslovno poročilo trgovske in obrtniške zbornice o gospodarskih razmerah v Sloveniji leta 1922.

(Nadaljevanje)

Socialnopolitične zadeve.

V preteklem letu izdani socialnopolitični zakoni, in sicer predvsem zakon o zavarovanju delavcev ter zakon o zaščiti delavcev, pomenijo v sedanji obliki veliko finančno obremenitev ne samo naših mladih industrij, marveč zadenejo prav posebno tudi male obrte in trgovine v vseh prečanskih pokrajinah, ki so bile pritegnjene k prispevanju na ta način, da se je zavarovanje zoper nezgode uvedlo tudi za trgovske obrate. Pri velikih industrijah znaša ta obremenitev vsled reduciranega obrata in še vedno zmanjšane storljivosti delavstva povprečno 10 % od vrednosti proizvedenega blaga. Dajatve za pokojninsko zavarovanje, bolniško in nezgodno zavarovanje so v primeri s pomočjo in s podporami, ki jih nudijo zavarovalnice zavarovancem, zaradi velike upravne režije zavodov neprimerno visoke in je znižanje premij nujno potrebno.

Navedena zakona sta bila uveljavljena brez motivnega poročila in statističnega materiala ter brez zaslivanja gospodarskih korporacij, katerim se ni dalo prilike, da se o njih izjavijo. K načrtu razdelitve nevarnostnih odstotkov na posamezne obrate, je podala zbornica obširno izjavo, vendar je bil vladni načrt uveljavljen v prvotni obliki brez upoštevanja izraženih pomislekov in predlogov. Zato je prosila zbornica ministrstvo trgovine in industrije, da se zavzame za to, da se ti zakoni čim prej podvržejo reviziji, ker bi v sedanji obliki imeli za domačo podjetnost pogubonosne posledice. Prečanska industrija je prišla napram obnovljeni srbijanski industriji, ki ne plačuje teh velikih socialnih dajatev, v neenak konkurenčni položaj.

Zbornica je dalje opetovano intervenirala, da se ohrani samostojna trgovska bolniška blagajna v Ljubljani, ki obstoja že nad 80 let in ki po sedanjem ustroju popolnoma odgovarja zahtevam zakona, ki dovoljuje samostojni nadaljnji obstoj hrvaški trgovski bolniški blagajni „Merkur“.

Glede ureditve delovnega časa in uvrstitve posameznih obrtov v kategorije s poljedelskim delovnim časom, se je zbornica udeležila anket pri oddelku za socialno politiko in pri oddelku ministrstva za trgovino in indu-

strijo v Ljubljani, kjer se je izjavila v zmislu zahtev, ki so jih bile predlagale posamezne krajevne organizacije trgovstva in obrtništva.

Akcija za zboljšanje prometa.

Uvidevajoč, da je najvažnejši predpogoj za konsolidacijo notranjih gospodarskih razmer, predvsem za pobijanje druginje in za redni obrat naše industrije, kakor tudi za povečanje izvoza in s tem tudi za zboljšanje valutnih odnošajev napram inozemstvu, ureditev prometnih razmer, je zbornica posvečala prometnemu vprašanju največjo pažnjo. Naš promet trpi deloma na vojnih posledicah, deloma na posledicah prometne politike bivše monarhije. Dosedanji budžetni izredni krediti, kakor tudi sredstva iz zunanega posojila, ki so se doslej votirala za zboljšanje obstoječih železnic, niti od daleč ne odgovarjajo potrebam. Pod posledicami te kratkovidnosti pa trpi vse naše gospodarstvo. Posebno za Slovenijo in njeno industrijo je rešitev tega vprašanja življenjskega pomena.

Priznati moramo, da se je letos sklenilo več važnih železniškoprometnih pogodb z inozemstvom, za direktni promet s Češkoslovaško preko Avstrije in preko Madžarske, z Romunijo in Nemčijo, česar se pa poslovni krogi še ne poslužujejo v zadostni meri. — Zbornica je opetovano na vseh merodajnih mestih urgirala izvršitev že lani uzakonjenega železniškega investicijskega programa za Slovenijo, namreč predvsem pospešitev predel za zgradbo železniške zveze iz Murske Sobotne preko Ljutomer v Ormož, dalje izvršitev zgradbe inšpektorata in železniških delavnic v Ljubljani. Dolga prizadevanja so imela toliko uspeha, da se je v preteklem polletju začelo z zgradbo poslopja za inšpektorat državnih železnic ter da se je v avgustu končno vršila trasijska komisija za zgradbo prekmurske železnice. Zbornica je bila v to svrhu tudi sklicala sestanek interesentov vseh gospodarskih krogov v Ljutomeru, da se doseže glede trase spoznanje krajevnih interesentov.

Investicijski program.

Akcija za pričetek zgradbe delavnic državne železnice v Ljubljani je uspela v toliko, da je ministrstvo saobračaja obvestilo zbornico, da je bil za tekoče leto 1922. potreben kredit za zgradbo delavnic v znesku 2.470.000 dinarjev že nakazan, ostanek 790.000 Din pa bo dan v prihodnjem letu na razpolago direkciji v Zagrebu. Na zopetno zbornično urgenco je direkcija v Zagrebu sporočila 27. julija, da se izdelujejo tozadevni načrti in da se bo po izvršitvi načrtov takoj še letos pričelo z zgradbo. Dalje je zbornica opetovano dopisovala z zagrebško direkcijo in ministrstvom saobračaja v zadevi zboljšanja gornjega ustroja železniške zveze Bujnarci in Karlovac, ki ne odgovarja intenzivnemu prometu, in je ministrstvo dalo na zbornično intervencijo z odlokom z dne 3. julija 1922., št. 20.147, direkciji v Zagrebu nalog, da naj se stavi v prihodnji proračun zagrebškega ravnateljstva v te svrhe potreben kredit.

Za obnovo prometa na prekmurski železnici iz Murske Sobotne v Hodoš je zbornica vodila več mesecev trajajočo korespondenco. Obnovitvi se je upiralo zagrebško ravnateljstvo, ki je bilo odpoklicalo osebje in odpeljalo inventar na liško železnico, kakor tudi vojno ministrstvo, ki ni hotelo iz neznanih vzrokov vključ predlogu pristojne IV. armijske oblasti privoliti v rekonstrukcijo proge na obmejni črti med Hodošem in Hotormany-Davidhaza, da bi se dovažal za obrat potreben premog v tranzitu preko madžarskih železnic. Po dolgem odporu

se je vendarle končno posrečila obnovitev prometa vsaj v omejenem obsegu in s tem ustreglo upravičenim željam prekmurskih gospodarskih krogov.

Nadalje je zbornica intervenirala pri oddelku ministrstva trgovine in industrije glede prenosa sedeža uprav lokalnih železnic iz Avstrije v Slovenijo in pospešitve delitve onih lokalnih železnic, katerih pravica omrežja se nahaja v Avstriji, druga polovica pa v naši državi. Po dolgotrajnih intervencijah pri raznih osrednjih uradih, se je končno posrečilo zbornici doseči v februarju 1922. obnovitev rednega tranzitnega prometa iz Maribora preko Spilja in Radgone v Ljutomer, katerega so bili avstrijski lokalni faktorji samovoljno in proti določbam mirovnih pogodb ter na železniški konferenci v Celovcu maja 1921. doseženega sporazuma po izpraznitvi ukinitili 30. julija 1920. in je bil le 25 dni v juniju in juliju obnovljen.

Prometne omejitve.

Vsled prometnih omejitev, ki jih je izdalo ravnateljstvo državnih železnic v Zagrebu koncem meseca junija, je zbornica takoj pričela energično akcijo, ki pa je do sedaj rodila le delni uspeh, ker proga Zagreb-Sisek-Vinkovci v sedanjem stanju nikakor ni kos, obvladati ogromno narasli tovarni promet. Zbornica je že meseca februarja, potem opetovano julija in avgusta ter septembra opozarjala ministrstvo saobračaja na kritične posledice prometnih omejitev ter skušala, uvidevajoč, da železniska uprava sama ne more izvesti poprave železnic brez dovoljenja velikega sanacijskega kredita, zainteresirati naše narodne posiance, vse politične organizacije, kakor tudi ostale zbornice v kraljevini za venkopotno rešitev tega perečega vprašanja, ker so se razmere od meseca do meseca v tovarnem prometu vkljub reparacijskemu materialu vedno bolj slabšale. Zbornica je predlagala ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu, naj skuše po prometnem shodu Zveze industrijcev v Ljubljani konferenco gospodarskih krogov glede ureditve tovarnega prometa in določitve smernic za prometne omejitve, nakar do sedaj še ni prejela odgovora.

Tarifne zadeve.

Z ozirom na vedno bolj rastočo perečnost nerešenega tarifnega vprašanja, se je zavzela zbornica pri opetovanih priikah za obnovitev in sklicanje tarifnega odbora pri ministrstvu saobračaja, ker se poprejšnji odbor v svoji triletni funkcijski dobi ni bil niti konstituiral. Industrija v zborničnem okolišu, ki je uživala v Avstriji gotove tarifne ugodnosti, je prišla vsled neurejenosti tarifnega vprašanja v naši državi v zelo neugoden položaj. Tu je omeniti predvsem našo mlinarsko industrijo, ki se bori z veliko konkurenco podonavskih velemlinov, ki izkoriščajo v polni meri za svoj promet rečno plovbo, medtem ko se morajo naša podjetja boriti z neprilikami zastoja železniškega tovarnega prometa. Linearno 50%no povišanje tarif, ki je stopilo z 8. junijem t. l. v veljavo, je težko zadelo mnoge industrije, ki morajo prevažati svoje sirovine male vrednosti na velike razdalje. Tu je potrebna nujna remedura in je zato sklicanje tarifnega odbora neodložljivo. Izdajajo se tarifne olajšave za prevoz krmil, medtem ko se za ljudsko prehrano in za oskrbo industrij niso dovolile še nobene olajšave. Zbornica je vložila protest, da se uvaža tako povišanje brez zaslišanja tarifnega odbora.

Zbornica je s pozornostjo sledila tudi razvoju zadeve jadranskih tarif, na katerih naše železniško omrežje ne participira in ki delajo naši industriji in izvozni trgo-

vini občutno škodo. Po naročilu ministrstva saobračaja nabira sedaj zbornica gradivo za ureditev tarifnega vprašanja in je pričakovati po novem letu sklicanje tarifnega odbora.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v I. četrletju 1923.

(Opozoritev trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo v Ljubljani.)

I. Vložitev napovedi.

a) Za dohodnino. — Rok za vložitev poteče koncem januarja 1923. Do tega roka mora vsakdo, kdor že plačuje dohodnino, vložiti napoved iz lastnega nagiba, da se ogne zamudnim posledicam § 205., zakona o osebnih davkih. Davčna oblastva niso več dolžna opozarjati davkoplačevalcev s posebnimi pozivi na njihovo dolžnost, ampak so upravičena vsem, ki ne vložijo napovedi v določenem roku, odmeriti dohodnino po uradnih pripomočkih. Posebne pozive dobe le oni, katerim namerava davčno oblastvo za leto 1923. prvič predpisati dohodnino.

b) Za rentnino. — Hkratu z napovedjo za dohodnino je vložiti tudi napoved za rentnino. Za vložitev napovedi za rentnino ne dobi nihče posebnega poziva. Napovedi za rentnino ni treba vlagati davkoplačevalcem, ki že plačujejo rentnino in svojega bivališča tekom leta niso izpremenili, ako se njihovi rentnini zavezani dohodki niso pomnožili.

Tiskovine za te napovedi se dobe pri davčnih oblastvih in davčnih uradih. Komur je nemogoče vložiti napoved v določenem roku, naj s primerno utemeljitvijo pravočasno prosi za podaljšanje roka.

II. Naznanila o izplačanju službenih prejemkov.

Vsakdo, kdor izplačuje službene prejemke, stalne ali premenljive, v višini, ki utemeljuje za dohodnino davčno dolžnost, je zavezan do konca januarja 1923. naznaniti te prejemke davčnemu oblastvu na posebni tiskovini.

III. Prizivni roki.

Vsled odprave davčnih plačilnih nalogov so predpisi davkov javno razgrnjeni pri davčnih oblastvih, davčnih uradih in županstvih. Razgrnitev se javno razglasi na krajevno običajni način.

Predpisi so razgrnjeni 15 dni. Prizivni rok se prične s 16. dnem po razgrnitvi in traja 15 dni. Prekoračenje prizivnega roka se izpregleda le, če je bil kdo po kakem naravnem dogodku ali po kakem drugem nepreračunljivem dogodku zadržan vložiti pravočasno priziv ali če on ali njegov pooblaščenec brez lastne krivde ni zvedel za razgrnitev predpisanega izkaza. — Pred potekom prizivnega roka vložene prošnje za podaljšanje roka ali za prijavo odmerne podlage prekinejo z dnem vložitve prizivni rok, ki počne zopet teči šele z vročitvijo rešitve. Za utemeljitev dohodninskega priziva je davčni zavezanec tudi upravičen prositi, da se mu dovoli vpogledati in prepisati akte o njegovi davčni priredbi. Prizivni rok se tudi v tem primeru prekine, kakor pri prošnjah za prijavo odmerne podlage.

Davčna oblastva imajo nalog, da uredijo razgrnitev predpisanih izkazov na ta način, da se bo vršila ob naprej določenih rokih, in sicer prvih 15 dni vsakega koledarskega četrletja za vse davke, odmerjene v preteklem koledarskem letu. O davkih, ki so jih davčna ob-

lastva odmerila v IV. četrtletju 1922., bodo v zmislu gornjega naloga razgrnjeni predpisani izkazi v prvih 15 dneh meseca januarja 1923., v kolikor niso davčni zavezanci na razgrnitev izven tega roka posebej opozorjeni.

IV. Jamstvo za dohodnino.

Industrijski obrati, ki so na podlagi jamstva za dohodnino, uveljavljenega s členom 155., št. 4. fin. zakona za leto 1922./1923. zavezani pobrati dohodnino od izpremenljivih službenih prejemkov svojih nameščencev, so zavezani v IV. četrtletju 1922., pobrane zneske odpremiti davčnemu uradu do 14. januarja 1923. s posebnim izkazom v dveh izvodih.

V. Davek na poslovni promet.

a) Davkoplačevalci, ki so zavezani plačevati davek po knjigi opravljenega prometa (razen podjetij, zavezanih javni računodaji, vsi obrati in podjetja, katerih promet je v minulem letu presegal 360.000 Din.) so dolžni plačati davek na poslovni promet za IV. četrtletje 1922. do 30. januarja 1923. in hkratu predložiti prijavo ali z uporabo stare tiskovine, kjer so še na razpolago, ali po vzorcu, objavljenem v razglasu delegacije ministrstva financ z dne 22. maja 1922. A I 6/3 (Uradni list z dne 3. junija 1922. št. 59). Zamudniki se še posebno opozore na svojo dolžnost ali s posebnim pozivom ali z javnim razglasom ter z zapretilom uradne ocene ter vrednostnih glob. Kdor vloži nepravilno prijavo, izgubi pravico pritožbe. b) Davkoplačevalci, katerih promet ni v minulem letu presegel zakonito določene meje 360.000 Din, niti ni bil manjši od 15.000 Din so zavezani na splošni poziv in v določenem roku vložiti prijavo o prometu, opravljenem v minulem letu. Roka za vložitev finančno oblastvo še ni objavilo, bo pa predvidoma objavljen v I. četrtletju 1923. Ako se za te prijave uporabi stara tiskovina, jo je dopolniti za promet, opravljen z državo, od katerega se plačuje davek že ob izplačilu pri državni blagajni, z bešedilom vzorca, objavljenega v gornjem razglasu finančne delegacije.

Kdor ne predloži pravočasno prijave, izgubi pravico pritožbe in mu davčni odbor oceni letni promet po lastni vednosti in podatkih.

VI. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. februarja 1923. dospejo v plačilo direktni davki za I. četrtletje 1923. Davčni uradi so upravičeni jih po 14. februarju prisilno izterjati in zaračunati poleg 6 % zamudnih obresti še za opomin 4 % terjanega zadržanja.

VII. Vojaška taksa.

Vsi vojaškotaksni obvezanci se morajo tekom januarja 1923. zglašiti pri tisti občini, v kateri imajo dne 1. januarja 1923. svoje bivališče. — Vojaškotaksna obveznost traja do dovršenega 45. leta.

VIII. Takse.

Dne 15. januarja 1923. dospejo v plačilo takse, ki se perijodično plačujejo za stalne objave ali reklame, za pravico, da se točijo pijače pod milim nebom, za pravico, da se točijo pijače v baraki, za biljarde, za avtomobile, za fижakerske vozove, za odobritev privatnega skladišča po carinskih predpisih (tar. post.: 2, 64, 65, 98, 100 in 214.).

Ivan Bizjak:

Pravična razdelitev davkov.

Državna, oblastna, srezka kakor tudi občinska uprava, ako hočejo delovati za dobrobit njim podrejenega prebivalstva, morajo samoobsebi umevno imeti temu primerne dohodke, katere črpajo iz različnih davkov. Pri nalaganju davkov pa nastajajo razna mnenja političnih grupacij, katere se skušajo z raznimi nazori pri prebivalstvu uveljaviti. To razširjenje raznih nazorov imenujemo politiko. Danes ko šteje glas volilca, navadnega delavca toliko, kakor glas inteligenta ali bogataša, je popolnoma razumljivo, da se skuša vsaka politična grupa masi prikupiti in svojo stranko razširiti s tem, da hoče prevladati davke na posedujoče, to je na one, ki se jih imenuje kapitaliste. Kako pa naj bi se nalagal davek, da bi zadel res kapitaliste? Ta problem je tako težko dosegljiv, da ga do danes še ni nobena država, pa tudi ne taka, katero ima v rokah proletarska vlada, mogla rešiti. Vse trditve, da naj se odstranijo neposredni davki in vpeljejo posredni davki, ki ne zadenejo proletarijata, so in ostanejo fraze, s katerimi se da varati le nerazsodnega človeka. Vse to so le operacije različnih delov bolnega telesa, v katerem se preliva nezdrava kri in katerega se ne da popolnoma nikoli ozdraviti. Naj se nalože še taki navidezno posredni davki, vendar zadenejo vsikdar neposredno splošni narod. Vzemimo nekaj primerov: Ako bi se odpravil neposredni davek na kruh ali moko ali druge deželne pridelke, naložil pa bi se donos tega davka posredno na zemljišče, bi stala moka, oziroma kruh, ravno toliko, ker bo kmetovalec, oziroma agrarec, prevladil ta posredni davek zemljišča na odjemalca njegovih produktov, to je na konzumenta; isto velja pri vinu, pivu, kakor industrijskih izdelkih. Ali se obdavči tovarnarja posredno ali njegove izdelke neposredno, to je čisto vse eno, blago bo ravno toliko stalo. Brez dvoma je res najpravičnejša razdelitev davkov procentualno navzgor, po dohodnini. — Glavni problem pa bi moralo biti štedenje z javnim denarjem. Zapravljivce javnega premoženja bi se moralo postaviti na pranger! Javno premoženje naj bi se uporabljalo le za napredek in izobrazbo naroda. Vrata bi se moralo pokazati za časa volitev kandidatom, ki se ne izkažejo kot varčni in delovni gospodarji. Kako naj se zaupa javno premoženje poslancu, ki leži doma, a vleče neupravičene diete! Ako bi bili vsi poslanci delovni, brez dvoma bi bila naša država že drugače konsolidirana kakor je. V celjski občini se je uvedel davek na najemnino. Ta davek je skrajno krivičen, in sicer zato, ker ravno malo obrt najtežje zadene. Obrtni lokal obdavčiti tako kakor trgovski lokal, je brez dvoma krivično, kajti obrtnik šele svoje proizvode producira, je torej dohodek počasnejši, kakor pri trgovcu, ki črpa svoje dohodke iz kalkulacije. Obrt je brez dvoma najpotrebnejši faktor v državi in vendar se ravno obrt najhujše zatira. Vse davke se vali v največjem odstotku na obrt in vse naredbe so proti obrti naperjene. Kaj je temu krivo? Krivo je obrtništvo samo, ker se ni ob pravem času zavedlo, se združilo in se borilo proti krivični razdelitvi davkov. Vsak pošten državljan hoče dati državi, kar je državnega, brez dvoma pa mora isti državi največ prispevati oni, ki največ črpa iz naroda. Najpravičnejša razdelitev davkov je torej navzgor po dohodnini.

Obrtnikom za 1923.

Tekom letošnjega leta poteče 30 let, odkar je bila ustanovljena danes najstarejša obrtniška društvena organizacija, „Občeslovensko obrtno društvo“. V našem lepem Celju, tej zibelki naših največjih, narodnokulturnih in gospodarskih institucij, je nastalo tudi to društvo v letih najhujšega zatiranja domorodnega obrtništva. Na podlagi svojih pravil, po katerih spadajo vse slovenske pokrajine v društven delokrog, so se naši obrtniki prvi razurili po vseh važnejših obrtniških centrih in budili med domačim rokodelstvom in trgovstvom, vštevši delavstvo, samozaveš, ponos in ljubezen do obrta. Občeslovensko obrtno društvo je dajalo dober vzgled, pobudo in prvo šolo vsem onim neustrašenim organizatorjem, ki so tekom zadnjih desetletij nastopali med obrtništvo na Štajerskem, Kranjskem, v Primorju kot propovedniki boljše bodočnosti in družili krog sebe najzavednejše stanovske tovariše, ki tvorijo še danes kader naših odličnih bojevnikov za pravice obrtništva. Društvo je v pravem pomenu besede matica mnogoštevilnih delavnih obrtniških organizacij, s katerimi je danes posejana naša pokrajina.

Težki so bili časi, v katerih je Občeslovensko obrtno društvo vršilo svojo veliko nalogo. S skromnimi sredstvi in z občudovanja vredno požrtvovalnostjo svojih idealnih voditeljev je premagalo vse ovire, vsikdar pa bdeče stalo na braniku za obrtniške interese. Čudoviten razvoj društva v kratkih letih svobode je najboljši dokaz za ogromne težkoče, s katerimi se je imelo boriti poprej, ko v desetletjih ni moglo izvršiti toliko dela kot ga je po osvobojenju z uspehom izvršilo v par letih. Ne mislimo naštevati uspehov društvenega dela. Zadnja leta najživahnejšega dela so pred vami. Vi sami ste priče one dobe, ko je društvo neumorno budilo obrtništvo k vstajenju, k prenovljenju, ko je sklicalo na velike shode obrtnike vse države, sodelovalo mnogokrat z uspehom pri najvažnejših socialnih in finančnih zakonih in energično nastopalo proti kršiteljem obrtniških pravic. Vse to delo se vrši še danes pred vašimi očmi. Omenjamo to le v dokaz, da je delo društva bilo skoz in skoz nesebično, splošno, v korist obrtniškemu stanu kot takemu brez ozira na članstvo ali strankarsko pripadnost. Iz tega dejstva izvajamo dolžnost za vse obrtništvo, da sodeluje na primerni proslavi letošnjega jubileja. Ne samo člani društva, obrtništvo vse Slovenije ima vzrok veseliti se sadov 30letnega dela. Letošnji jubilej nas mora zbrati vse, ki nam je mar procvit obrtništva, da si na podlagi obračuna o 30letnem delu razporedimo delo v bodočnosti, katerega je še silno mnogo. Vam obrtnikom iz Celja in okolice pa velja posebej naš poziv: Vaša dolžnost je, da sodelujete na primerni proslavi jubileja naše najstarejše stanovske organizacije. Ta proslava bo tem častnejša, v čim lepši luči se bo pokazala vaša stanovska zaveznost. *Zatorej vsi do zadnjega v društvo!* — Kdor naš je, delaj z nami! — V Celju, dne 15. januarja 1923. Občeslovensko obrtno društvo v Celju. Predsednik: Ivan Rebek.

Ivan Bizjak:

Strašne posledice centraliziranja bolniških blagajn.

Pred centraliziranjem bolniških blagajn so obstojale na konkurenčni podlagi bolniške blagajne v slabem stanju, toda splošnost v tem vprašanju je bila zadovoljiva. Nekatere združne bolniške blagajne so imele prosti izbor zdravnikov in 20tedensko bolniško podporo. Dvajsettedenska bolniška podpora pa se je izkazala kot nezadostna in ustanovila se je na bivšem Štajerskem splošna bolniška blagajna, koja je nudila zavarovancem celoletno redno podporo in poleg še izredno podporo za dve leti, torej je bil deležen član splošne bolniške blagajne, ako je zapadel dolgi bolezni, skupno triletno podpore. Danes se je ustanovil centralni urad za zavarovanje delavcev, koji se upravlja po osrednjem in okrožnih uradih. Urad za zavarovanje delavcev ima ogromen uradniški aparat, ogromno registraturo, razne ravnatelje in podravnatelje z neverjetno visokimi plačami, a bolnik, ako zapade v daljšo bolezen in prekorači 20. teden podpore, lahko brez vsake pomoči umrje kje v kakem kotu brez usmiljenja. Zaman mu je vsaka prošnja, zaman vsako tarnanje. Tu se je storil zločin nad zavarovanci bivše splošne bolniške blagajne, kakor tudi nad zavarovanci, marsikatero druge bolniške blagajne.

Kje je človek kdaj videl, da bi sedelo v eni centrali okoli 80 uradnikov kakor je v tem okrožnem uradu slučaj! Imamo ogromen uradniški aparat in vendar se ne pride z delom naprej, tako da šele sedaj prično predpisovati prispevke od julija preteklega leta naprej. Koliko izgubi urad za zavarovanje delavcev na obrestih! Koliko pa zopet se mora obresti plačati za denar, ker se ga je moralo iz navedenega vzroka najeti v znesku štirinajst milijonov kron za redne izdatke. Ali je bilo kaj tacega kdaj potrebno pri kaki bolniški blagajni? Ali bi bilo potrebno staviti ogromno palačo za centralni aparat okrožnega urada, ako ne bi bilo te nesrečne centralizacije? Koliko stane pa še povrh vsega tega osrednji urad in njega visoko plačani uradniki, o tem bomo še pozneje slišali.

Kaj bodo stale skupščine okrožnega, kakor osrednjega urada, o tem se je do danes še malo premišljevalo. Brez vseh teh navedenih izdatkov, ki bodo še prišli, je blagajna pasivna, pri teh ogromnih prispevkih in vendar se hoče še nadalje vzdrževati ta nesrečni aparat v popolno zgrešeni centralni obliki.

Marsikdo od zavarovancev se bode vprašal, kdo je tisti, ki je vse to zlo povzročil; morda bodo zopet kapitalizem dolžili. Kdor ni gluhi in slepi, ve, da so povzročitelji tega isti, ki so delavcu vedno rešitev obetali, ako bodo oni prišli do diktata. In sedaj vidite, kako so vas rešili isti glavni socialistični eksponenti, ki so vam rešitev obetali. Ako hočejo bodoči poslanci v parlamentu za obrtništvo kakor za delavstvo kaj dobrega storiti, naj povzročijo razpust te nesrečne centrale.

Uprava zavoda, koja je na enak način sestavljena, ne more biti življenja zmožna. Prej ko se zavod odstrani, tem boljše za prizadete. Večje bolniške blagajne so se upravljale z malim številom uradnikov in s častnimi mesti odbornikov. Danes je samoposebi umevno, da se ne

**Obrtniki,
naročajte vsi „Obrtni Vestnik“!**

morejo odborniki iz cele Slovenije voziti zastonj v Ljubljano, ali iz cele države v Zagreb. To vse povzroča ogromne izdatke, ki se morajo izmetavati, namesto da bi se ta denar za bolne člane uporabil.

To so žalostne posledice sebičnega pogona interesov, ki so hoteli pri centralizaciji veliko vlogo igrati na račun najbednejših od bednih. To velja pa tudi onim v preišljevanje, koji iščejo v socializmu rešitev. Kaj pomaga lepi program, ako so zaupniki istega povečini izdajalci delavstva, oziroma sebičneži, ki samo čakajo na priložnost, kakor lev na plen, v dosego kakega mastnega korita in v tem zavodu so ga marsikateri dosegli.

Razno.

Cenjenim naročnikom! Iz tehničnih ozirov nam ni bilo mogoče izdati 2. številke našega Vestnika. Zato prinašamo današnje številko v razširjeni izdaji, ki naj nadomesti izpuščeno številko. Še ostali material prinesemo v prihodnjih številkah, ki bodo kakor vedno redno izhajale. Tovariše prosimo, naj nam to zamudo, ki je nismo mi zakrivali, oprostijo. — *Uredništvo.*

Zadružni zbor pokrajinske zadruga tesarjev se je vršil dne 6. januarja 1923. ob 10. uri v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani z dnevnim redom: 1.) pozdrav načelnika; 2.) prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 3.) poročilo načelnika; 4.) poročilo tajnika; 5.) poročilo blagajnika; 6.) poročilo zadružnih preglednikov; 7.) proračun in zadružne doklade za leto 1923.; 8.) prispevek za obrtno nadaljevalno šolo; 9.) sprememba § 11., 4. in § 14., odst. 3. zadr. pravil; 10.) poročilo o likvidaciji mariborske zadruga; 11.) slučajnosti. — Navzoči: gg. dr. Pekle kot zastopnik oddelka ministrstva trgovine in industrije; Čehun kot zastopnik obrtne oblasti; Engelbert Franchetti, načelnik Zveze obrtnih zadrug; Franc Ravnikar; Ivan Zakotnik; Franc Martine; Josip Kregar; Franc Pust; Karel Vogrinc; Alojzij Majerič; Josip Pernuš; Anton Maren; Fran Logar; Mihael Robas; Jožef Ditrih; Janez Lenarčič; Jurij Petrič; Gašper Jerina; Anton Štebe; Josip Kern; Franc Jerman; Ivan Hudovernik; Alojzij Lesar; Anton Maček; Franc Dimic; Franc Oblak; Franc Plečnik; Ivan Čmak; Lovro Pavčič; Pavel Pavčič. Ker je bil zadružni zbor ob 10. uri nesklepčen, se prične uro kesneje, t. j. ob 11. uri, v zmislu § 17., odst. 7. zadružnih pravil, sklepanje o dnevnem redu. — 1.) Ob 11. uri otvori načelnik g. Fran Ravnikar zborovanje in pozdravi došle zastopnike in člane. — 2.) Zapisnik ustanovnega občnega zbora se po prečitanju soglasno odobri. — 3.) in 4.) Načelnik izjavi, da bo podal poleg svojega tudi tajniško poročilo, vsled česar odpade točka 4.) dnevnega reda. Omenja, da je dal zadrugi brezplačno na razpolago sobo za pisarno v Linhartovi ulici 25, kjer se posluje od 1. decembra 1921. dalje. Zadruga se je morala boriti v preteklem letu z velikimi težkočami v urejevanju članskega katastra. Izmed okrog 300 članov v prvotnem imeniku se je doslej ugotovilo število koncesijonirancev 180, drugi pa so deloma umrli, deloma so neznanih bivališč ali pa so odložili koncesije. Zadružno sprejemnino je vplačalo prostovoljno 15 % članov, dočim se je morala od drugih izterjati

upravnim potom, kar vse je povzročalo nebroj dela. Da bo možno zadrugi biti kos svoji natogi se je sprejelo kot pomožno osebje 1 pravnega zastopnika in 1 tajnika. Zadruga je intervenirala v več slučajih pri obrtnih oblastvih bodisi pismeno, kakor tudi potom osebnih intervencij v zadevah, tičočih se interesov tesarskih mojstrov, tako glede stavbnih dovoljenj, krovске obrti, omejenih tesarskih koncesij i. dr. Vložila je dalje nebroj ovadb na politične oblasti zoper tesarje radi neopravičenega izvrševanja tesarskih del. Vajencev je vpisanih do sedaj 79. Vajeniških preizkušenj, ki se vrše redno aprila in novembra je bilo 5. Teh se je udeležilo 20 učencev, 3 z dobrim in 17 z zadostnim uspehom. Došli vlog je bilo 517; število odpravljenih kosov pa je znašalo 946. Odborovih sej je bilo 8. Tu so se obravnavale stvari, za katere načelnik ne more sam nositi odgovornosti. Apeluje na stanovsko zavednost članov, ki naj ga po svojih močeh podpirajo v njegovem zadružnem poslovanju. Načelnikovo poročilo je bilo vzeto odobruje na znanje. — 5.) Blagajnik g. Zakotnik poroča, da je blagajniško stanje manj povoljno iz vzrokov, ki jih je navedel g. načelnik. Prejemki znašajo 12.456 Din 85 p, izdatki pa 15.884 Din 35 p, primanjkljaj je 3427 Din 50 p, ki se bo kril z zadružnimi dokladami v tekočem letu. Prejemki so sledeči: na sprejemnini članov Din 7172·50, na sprejemnini vajencev Din 442·50, na oprostitvi vajencev Din 405.—, razni dohodki in posojila Din 4436·85; skupaj Din 12.456·85. Izdatki pa: na upravnih stroških Din 12.762·75, posojilo Din 2866·25, razni stroški Din 255·35; skupaj 15.884·35, primanjkljaj Din 3427·50. — 6.) Zadružni preglednik g. Kern Josip poroča, da je našel blagajniške knjige v redu, in predlaga, da se izreče blagajniku absolutorij. Sprejeto. — 7.) Načelnik g. Ravnikar prebere proračun, sestavljen na podlagi dohodkov in stroškov preteklega leta. Pri dohodkih se je vpoštevalo predvideno zvišanje pristopnine članov ter sprejemnine in oprostitve vajencev. Primanjkljaj v znesku Din 15.300.—. Dohodki: 1. članarina za leto 1923. (180 članov à 30 Din) 5400 Din; 2. članarina zaostala za leto 1922. (40 članov à 50 Din) 2000 Din, 3. sprejemnina vajencev (100 à 20 Din) 2000 Din, 4. oprostinina vajencev (50 à 60 Din) 3000 Din, 5. kazni po § 24. pravil 200 Din, 6. doklade za leto 1923. 15.300 dinarjev; skupaj 27.900 Din. Izdatki: 1. prispevek Zvezi obrtnih zadrug 1800 Din, 2. vzdrževanje pisarne: 2 pis. moči 7200 Din, tiskovine 3000 Din, poštnina 800 Din, pis. potrebščine 1000 Din; 3. za strokovno knjižnico, časopise i. t. d. 500 Din; 4. obrtno nadaljevalna šola ali namesto te lastna 4000 Din; 5. plačilo dolgov iz l. 1922. 5600 Din; 6. razni nepredvideni izdatki 4000 Din, skupaj 27.900 Din. Primanjkljaj naj bi se kril z zadružnimi dokladami, ki bi se določile za posamezne člane v sorazmerju s pri njih zaposlenimi pomožnimi močmi. Na predlog g. Frana Pusta se proračun soglasno sprejme, določitev zadružnih doklad pa se prepušča zadružnemu odboru, ki naj po svoji uvidevnosti pravično določi višino doklade posameznim članom po njihovi finančni zmožnosti. — 8.) G. Franchetti poroča, da je nadaljnji obstoj obrtno nadaljevalnih šol pod sedanjimi pogoji nemogoč dotlej, dokler država ne priskoči na pomoč z zadostnimi finančnimi sredstvi ali pa ne prevzame šol sama. Priporoča, naj zadruga stremi za tem, da si ustanovi lastno

strokovno šolo. Za vzgled navaja tukajšnjo vrtnarsko šolo, ki ima že sedaj prav dobre uspehe in jo vzdržujejo vrtnarji sami. Pozivlje člane k edinosti in slogi ter želi zadrugi najboljši uspeh. Z ozirom na predstojече poročilo odpade sklepanje o prispevku za obrtno nadaljevalno šolo. — G. Pust predlaga, da se sprejme v proračunu predvidena izprememba pravil § 11., odst. 4, s katero se priporoča sprejemnina vajencev od sedanjih 30 K na 20 Din in oprostnina od sedanjih 60 K na 60 Din, ter § 14., odst. 3., glede sprejemnine članov od sedanjih 200 kron na 250 Din. Brezhibno poslovanje zadruge je združeno z velikimi stroški, katerih kritje pa je z dosedanjimi bagatelnimi prispevki spričo neugodnih valutarnih razmer nemogoče. Sprejeto. — 10. Načelnik g. Ravnikar poroča, da je od 44 članov iz bivše Štajerske vplačalo doslej pristopnino samo 13 članov. Ostali pa se branijo pristopiti k zadrugi češ, da so včlanjeni v mariborski zadrugi. Ker je glasom obstoječih naredb upravičena obstojati samo Pokrajinska zadruga tesarških mojstrov za Slovenijo v Ljubljani, se je interveniralo na meročajnih mestih, da bi se čimprej izvedla likvidacija mariborske zadruge, vendar do danes še ni dospela kaka tozadevna odločitev. G. dr. Pekle poroča, da stvar še ni rešena in smatra za umestno, ako se pusti to vprašanje še dalje odprto, ker so člani mariborske zadruge vložili protest proti združitvi in zahtevajo za mariborsko oblast svojo zadrugo. Priporoča, naj zadruga ne sili Mariborčanov za pristop, ker bi to znalo samo poslabšati medsebojne odnose obeh zadrug. Vsekako naj se skuša doseči obojestranski sporazum. Načelnik se pridruži tem izvajanjem in je mnenja, da bi ostalo to vprašanje i nadalje odprto do končne izvedbe zakona o razdelitvi države v oblasti. — 11.) Načelnik poroča, da so gg. Fran Špes, Vinko Kukovec in Ivan Darnič izstopili iz združnega načelstva. Na predlog g. Pusta se soglasno izvolijo v načelstvo: gg. Čmak Ivan, Majerič Alojzij, Plečnik Fran ter za preglednika računov namesto g. Čmaka g. Kokalj Ivan. Na predlog g. Pusta so bile sprejete predložene tri resolucije, s katerimi se prvič pozivlja oddelek ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani, da prisili Zadrugo tesarških mojstrov v Mariboru in njeno načelstvo s prenehanjem dosedanjega delovanja, ter zadrugo likvidira; drugič obvešča isti naslov, da zadruga odklanja vsak poizkus zopetne vzpostavitve podeljevanja omejenih tesarških koncesij, ter tretjič pozivlja Pokrajinsko upravo, oddelek za notranje zadeve, da naroči vsem občinam, da se strogo drže stavbenih predpisov glede načrtov, ki morajo biti podpisani od vseh onih koncesijoniranih mojstrov onih gradbenih strok, ki prihajajo pri posamezni stavbi v poštev. Načelnik obrazloži velik pomen tesarstva za državo in armado ter izraža prepričanje, da bo država to vpoštevala pri zakonodaji in ščitila interese tesarških mojstrov. Apeluje na vse člane, da posvetijo vajencem vso svojo pozornost ter jim ob vsaki priliki nudijo možnost vsestranske izobrazbe, kajti: „Narod brez šole je narod brez bodočnosti“. Ker je bil s tem dnevni red izčrpan in ni bilo več predlogov, zaključil načelnik združno zborovanje ob 13. uri 45 min.

Obrtniški in uradniški položaj. Vodstvo obrtniške organizacije v Celju je sklenilo pozvati vse obrtništvo iz Celja in okolice na zborovanje javnih nameščencev v nedeljo 28. t. m. in to radi tega, da pokažemo solidarnost za

njih upravičene zahteve. Slab položaj javnega nameščenca povzroča tudi slab položaj obrtnika. Davki, ki bi se radi povišanja plač javnim nameščencem dvignili, pomenjajo brez dvoma le malenkost za posameznega davkoplačevalca, ta denar pa ostane itak med narodom. Sramota bi bila, ako bi v tem pogledu igrali sebičneža. Ako se je uradnik povspel s svojo pridnostjo in v največ slučajih z malimi sredstvi, ki so mu bila na razpolago v dijaški dobi, do vrhunca izobrazbe, si je dostikrat vsled svoje marljivosti in požrtvovalnosti nakopal že v svoji nežni dijaški dobi kal bolezni, koja ga muči pri izvrševanju svojega javnega poklica, ki zahteva posebno pažnjo in mnogo sredstev za olajšave. Dalje, ako se vpošteva, da bi se moral nositi uradnik svojemu stanu primerno, ako se dalje vpošteva, da so dali dostikrat starši celo svoje premoženje za izobrazbo svojega sina v dijaški dobi v nadi, da jim bode, ko nastopi svojo službo, vsaj deloma povrnil, pa je sedaj potrebno, da bi ga danes še naprej vzdrževali. Dolžnost nas kliče, da se stori vse, da se temu za kulturo in civilizacijo potrebnemu stanu odpomore, se ga po možnosti zadovolji in se mu pripomore za njegovo stanu primerno življenje. — *Ivan Bizjak.*

Važno za delodajalce. (Uradno). V zadevi prošelj za upotovanje in nastanitveno dovoljenje inozemskih delavcev razglašamo: Ministrstvo socialne politike v Beogradu je odredilo z razpisom z dne 7. januarja 1923., štev. 771, da je vlagati odslej vse prošnje v zadevi inozemskih delavcev v zmislu § 103. zakona o zaščiti delavcev naravnost pri ministrstvu za socialno politiko, odsek za posredovanje dela, v Beogradu, da bi se tako pospešila rešitev teh prošelj. Ministrstvo za socialno politiko bo reševalo te prošnje brez odlašanja in jih dostavljalo ministrstvu notranjih zadev glede izdajanja potrebnih obvestil našim konzularnim zastopstvom v inozemstvu, kakor tudi prizadetim prosilcem. Prošnje za dopotovanje inozemskih delavcev morajo vsebovati poleg imena in priimka zaprošenih delavcev tudi njih specialno stroko, državljanstvo, narodnost, družinske razmere, kakor tudi podatke, ki je iz njih razvidno, da ima prosilec protokolirano firmo, ki se bavi z navedenimi posli. Za nekvificirane delavce se dopotovalnega dovoljenja ne bo izdajalo pod nobenim pogojem in so take prošnje vse brezpredmetne. Glede na to podpisani urad od 20. januarja 1923. ne sprejema v zadevi inozemskih delavcev nobenih prošelj več in prizadeti naj se drže zgornje odredbe ministrstva socialne politike v Beogradu. — Državna borza dela v Mariboru. — Šef: Jože Stabej l. r.

Iz obrtniških organizacij. V nedeljo, 14. t. m. ustanovilo se je v Braslovčah obrtno društvo za Braslovče, Letuš in Polzelo. Na prvem občnem zboru je bil za predsednika izvoljen g. Viktor Rössner. K društvu je pristopilo takoj nad 50 članov, očividni dokaz, da se obrtništvo zaveda svojih dolžnosti, katere se more izvrševati le v disciplinirani organizaciji. Društvo je tudi pristopilo k zvezi obrtnih društev v Celju. K zadnji točki dnevnega reda. „Pomen obrtnih organizacij“, je govoril g. Rebek iz Celja. Razložil je navzočim članom, koliko je do sedaj obrtna organizacija dosegla uspehov ali preprečila še večja bremena socialne politike, katera obrtništvo — milo rečeno — naravnost uničuje ter s tem tira v pro-

letarski tabor. Govoril je o osemurnem delavniku, kateri bi obveljal tudi za obrtništvo na deželi, če ne bi obstoječe obrtne organizacije zastavile vso moč pri ministrstvu socialne politike, da se mora osemurni delavnik za malo obrt odpraviti. Že pod ministrom Koračem, ki je bil socialdemokrat in ki je ta osemurni delavnik zapovedal, je sklicalo celjsko obrtno društvo leta 1919. v Celju I. jugoslov. obrtni shod, katerega se je udeležilo organizirano obrtništvo vse naše države. Na tem shodu je tajnik zagrebske organizacije g. Čupak imel temeljiti referat o osemurnem delavniku, v kojem je dokazal uničujoč vpliv tega zakona na splošno gospodarstvo, osobito za malo obrt. Iz tega shoda se je poslala ostra resolucija na ministrstvo proti tem uzakonu, a pomagalo ni takrat še nič. Drug tak obrtni shod se je vršil v Slovenski Bistrici, leta 1921.; takrat je bil minister socialne politike g. dr. Kukovec. Pri njem je takrat naša organizacija dosegla vsaj toliko, da je smel obrtnik, ki ni zaposlil več kakor 5 ljudi, delati tudi več kakor 8 ur. Razume se samo ob sebi, da obrtništvo tudi s tem ni bilo zadovoljno. Naša organizacija je še vedno pošiljala na ministrstvo razne pritožbe in resolucije, kar je toliko pomagalo, da je minister dr. Žerjav izdal naredbu, po kateri sme obrtnik, ki ne zaposluje več kakor 15 ljudi, delati tudi 10 ur s tem je bila krivica vsaj deloma odpravljena, katero je zadal obrtništvo socialdemokratski minister Korač. Naša obrtna organizacija je tudi dosegla, da so se razmere pri centralni bolniški blagajni vsaj toliko izpremenile, da je lansko leto imenoval minister dr. Žerjav v odbor bolniške blagajne polovico delodajalcev, dočim so poprej opravljali ta velikanski zavod edino le delojemalci in to izključno pristaši socialdemokratske stranke. Kako je ta odbor gospodaril, je dokazano s tem, kakor so poročali časniki, da se je med uradništvom, ki je izredno nobel plačano, razdelila taka nagrada, katero je s plačo vred več znašala kakor pa vsa zdravila vseh članov, ki so zavarovani pri tej blagajni in, če se omeni le ena točka, se vidi gorostasnost tega gospodarstva, katera pravi, da je ravnatelj Kocmur dobil novoletno nagrado 60.000 K poleg mesečne plače, ki je znašala takrat 13.000 K. Poročevalec poroča, kako delo še čaka obrtništvo, če se hoče ubraniti lastnega pogina. Delo bo pa imelo uspeh le, če smo organizirani od prvega do zadnjega in da le na tak način uideemo sigurnemu poginu, ki nam ga je podpisal velekapital in pa proletarski diktat.

Mariborski pridobitni krogi za napredno koncentracijo. O priliki zaupnega sestanka demokratske stranke v Celju izvoljeni akcijski odbor je imel 17. t. m. v Mariboru sestanek, na katerem so navzoči obrtniki in trgovci sklenili soglasno tudi v mariborskem okrožju postaviti svojega kandidata, ključavničarja g. Ivana Rebeka, priznanega narodnega in gospodarskega delavca, in sicer na listi dr. Kukovca. Ker kandidira g. Rebek tudi v celjsko-vranskem okraju, bo kandidiral v okrajih s skupno 140.000 prebivalcev, mu je izvolitev v vsakem oziru zasigurana.

Kandidat za Ptuj-Ormož. V Ptuj se je vršil 18. t. m. sestanek demokratskih zaupnikov, na katerem je pozdravil navzoče znani posestnik, strokovnjak in narodni delavec Lovro Petovar. Posl. dr. Kukovec je dal izčrpno poročilo, ki je pričalo o njegovem velikem in iskrenem trudu za ustanovitev enotne fronte naprednih in narodnih

skupin. Ker je ta trud ostal zaenkrat brezuspešen, so pridobitni krogi v Celju in Mariboru sklenili podpirati le demokratsko stranko, ki se edina trudi združiti napredne vrste. Napredni volilci ptujsko-ormoškega okraja naj si izbere moža, ki ima resno voljo in zmožnost za nesebično delovanje. G. Polak, vodja finančne straže v Leskovcu, je naslikal velike zasluge g. Petovarja in ga predlagal za kandidata. Predlog je bil soglasno sprejet. G. Rajh je poudarjal, da noben kmet, noben obrtnik in noben uradnik za njihov okraj ne more želeli izmed domačinov boljšega kandidata. Govorili so še g. Blas in dr. Lipold, podpredsednik oblastne organizacije JDS. za mariborsko-celjsko okrožje. V daljšem govoru je poudarjal, da stranka še vedno nudi spravljivo roko narodnim in naprednim strankam v spravo. Ko je dr. Kukovec dokazal verjetnost zmage kandidata, je g. Petovar zaključil zborovanje.

Državna borza dela. Pri vseh podružnicah „Državne borze dela“ v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti, je iskalo v preteklem tednu od 14. do 20. januarja t. l. dela 250 moških in 110 ženskih delovnih moči. Delodajalci so pa iskali 100 moških in 78 ženskih delovnih moči. Posredovanj se je izvršilo 106. Promet od 1. januarja do 20. januarja 1923. izkazuje 1678 strank, in sicer 513 delodajalcev in 1163 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 448. Dela iščejo: elektromonterji, železostugarji, strojni ključavničarji, čevljarji, pomožni delavci za tkalnico, peki, mlinarji, mesarji, pleskarji, strojniki, kurjači, šoferji, bolniški strežnik, bolniška strežnica, vzgojiteljice, vajenci, vajeenke itd. V delo se sprejmejo: gozdni delavci, rudarji, oblikovalci, strojni kovači, mizarji, bolniški strežnik, zvonolivarji, sodarji, sodavičar, šteparica, služkinje, kuharice, vajenci, vajeenke itd.

Slov. obrtno društvo v Brežicah ima svoj redni občni zbor dne 4. februarja 1923. v Narodnem domu v Brežicah ob 10. uri dopoldne.

Kostanjevica. Dne 7. januarja t. l. se je vršil ustanovni občni zbor zadruge čevljarskih mojstrov za sodni okraj kostanjeviški. Občnega zbora se je izmed 43 včlanjenih mojstrov udeležilo 26 članov in kot zastopnik obrtne oblasti gospod dr. Josip Tomšič, ki je ob 10. uri otvoril ustanovni občni zbor, razložil namen in pomen zadruge ter prečital važnejše točke odobrenih pravil. Za načelnika zadruge je bil izvoljen tovariš Josip Golobič iz Bušče vasi 47, za njegovega namestnika tovariš Anton Prah iz Kostanjevice. V odbor so bili izvoljeni sledeči tovariši: Anton Godec iz Vel. doline, Josip Strašček iz Kostanjevice, Ivan Kuhar iz Jablance, Franc Homan iz Št. Jerneja, Ivan Zalokar iz Šmarja in Franc Grubar iz Stare vasi; za namestnike: Anton Kalan iz Prilipe, Josip Remus iz Ostere in Josip Gorenc ml. iz Globočice. V odbor za pomagalsko preizkušnjo so bili izvoljeni tovariši: Fran Pavlenc in Ignacij Kalin iz Kostanjevice, Josip Jordan iz Dolšče, Josip Recal iz Št. Jerneja, Anton Gorenc iz Globočice in Ignacij Gregorčič iz Št. Jerneja. Za kritje tekočih izdatkov se je za leto 1923. določilo za vsakega člana 50 kron zadružne doklade. Pristop k zvezi obrtnih zadrug se radi nekaterih nasprotnikov strokovne organizacije ni odobril, upamo pa, da se to tudi pri pri-

hodnjem občnem zboru izpelje. Novoustanovljeni zadrugi in izvoljenemu odboru želimo notranjega dela in mnogo uspehov.

Strokovnim obrtnim zadrugam! Upravišтво «Obrtnega Vestnika» Vam je razposlalo pretekli teden po 5 izvodov letošnjega «Obrtniškega koledarja» s prošnjo, da bi ga blagovolili v svojem okolišu razprodati. Koledarček je z ozirom na njegovo bogato in ves obrtniški stan tikajočo vsebino vsakemu obrtniku neobhodno potrebna priročna knjižica. Vzlic temu pa ni našel pričakovane odziva in je od koledarja ostalo v zalogi nad 1200 komadov nerazprodanih. Mnogo obrtnikov, ki se kažejo zavéedne, ga je namreč vrnilo in povzročilo s tem tudi škodo na poštini. Pokazali so pa tudi, da nimajo zmisla za strokovno organizacijo, ki pa je obrtniškem stanu v sečanjih časih najbolj potrebna in jo je mogoče izvesti le potom tiska! Tiskovni stroški koledarčka so veliki; pa bi vzlic temu preostal precejšnji prebitek, ki bi se porabil v kritje primanjkljaja za izdajanje «Obrtnega Vestnika», ako bi ga razprodali. Apeliramo na strokovne obrtne zadruge in njih načelnike, da nas pri tem stremljenju vzgledno podpirajo ter da prevzamejo poslanih pet koledarčkov in nam pošljejo čim prej pripadajoči znesek 50 Din za vseh 5 komadov.

† **Ferdinand Golgranc.** Dne 5. t. m. je umrl v Gaberju po kratki bolezni g. Ferdinand Golgranc, stavbenik, posestnik, podžupan okolice Celje, član načelstva Posojilnice, upravni svetnik Delniške pivovarne, ustanovni in podporni član raznih društev. Pokojnik je bil skozi vso dolgo in plodonosno dobo svojega življenja naš trden, nemajdan narodni značaj, ki v tem pogledu ni poznal strankot, ne kompromisov. Bil je mož jeklene volje, a pri tem koncilijanten, bil je mož dela, kakor jih treba našemu narodu. Mi vsi, ki smo ga poznali in spoštovali, mu ohranimo trajen in lep spomin. Preostalim naše globoko sočuvstvovanje na težki izgubi. Naj počiva v miru!

Obrtniki, zganimo se vendar! Ali bomo tudi te volitve prespali, ki nam že trkajo na vrata. Koliko volitev je šlo že mimo nas, za katere se nismo brigali! Naši očetje se niso brigali dosti za obrtno organizacijo, ni se ne brigamo v zadostni meri zato, da bi vsaj zanaprel še rešili. Kaj bodo rekli naši otroci, ali jih hočemo pustiti res popolnoma brezpravne, kakor smo mi? Na noge, tovariši! Časa imamo samo še par mesecev; ako ne prodremo sedaj, smo za desetletja zopet izgubljeni. Obrtna zadruga na Bledu za radovljiški politični okraj deluje v to svrhu z vsemi svojimi močmi, kar jih ima na razpolago, čaka in čaka, da se razvije v «Obrtnem Vestniku» kaka debata, naj si bo iz Ljubljane, Novega mesta, Maribora, Celja ali iz Kranja, pa je vse tiho in že se veselijo razni barantači z našimi žulji in se nadejajo več dobička na račun naših žuljev. **Zavarovalnico za nezgode vzdržujemo obrtniki; barantači pa že lahko naredijo proračun, za koliko nas bodo obremenili v l. 1923.** In davčni vijak nas pritiska s polno paro, da nas stre vse brez izjeme! Treba je, da stopimo tem aparatom nasproti, moramo zakričati na ves glas in združeni v eni armadi vse Slovenije kot en mož. Kličemo vse na dan, kar je obrtnega stanu, ter apeliramo na vse obrtne korporacije brez razlike, da takoj pošljejo «Obrtnemu Vestniku» svoja mnenja. «Obrtni Vestnik» naj se poveča ter naj bi izhajal tedensko zadnji čas, to je februarja in marca. Za tiskovni sklad naj bi zbirali vsi obrtniki in nabrane zneske pošiljali upravništvu «Obrtnega Vestnika» v Ljubljani. Samopomoč je edino obrežje, ki nam je še na razpolago, da se rešimo. V prihodnjem mesecu naj bi se priredili po vseh krajih obrtni shodi, na katerih naj bi se protestiralo proti previsokim davkom, de-

lavskemu zavarovanju, obenem pa naj bi se agitiralo za obrtno organizacijo v Sloveniji, določil naj bi se, ako mogoče, občni zbor Zveze v Ljubljani ali pa sestanek delegatov vseh obrtnih organizacij, in sicer koncem januarja ali pa začetkom februarja, da se pogovore in odločijo smernice našega organizatoričnega dela. Prosimo vsestranske debate v «Obrtnem Vestniku». Načelnik Kolektivne obrtne zadruge na Bledu je zbral za tiskovni sklad «Vestnika» pri kozarcu vina v gostilni Zrimec na Bledu vsoto 63 Din 50 p, katero je poslal upravništvu «Obrtnega Vestnika» z željo darovalcev, da priobči imena istih v «Obrtnem Vestniku». Darovali so: Jan, načelnik Obrtne zadruge na Bledu, 10 Din; Franc Jemc, podnačelnik, 10 Din; Anton Pretnar, Franc Gobec in Ivan Zrimec po 10 Din, Janša in Pogačnik 13 Din 50 p. — Tovariši, posnemajte!

III. Ljubljanski vzorčni velesejem v letu 1923. Veliki uspehi pretečenih dveh vzorčnih velesejemov so pokazali neobhodno potrebo po takih narodnogospodarskih prireditvah. III. Ljubljanski velesejem se bo letos vršil v mesecu septembru, najbrž od 1. do 10. imenovanega meseca. Uprava velesejma se je pri prvih dveh sejmih veliko naučila, opazila še nekatere nedostatke, ki jih bo popravila in bo mogla letos vsakemu razstavljalcu nuditi največje ugodnosti. Pričakuje pa tudi raznih in večjih ugodnosti s strani države za svoje razstavljalce kakor tudi kupce. Namen letošnjega velesejma pa je tudi, posvetiti večjo pažnjo naši obrti v svrhu nje dviga in procvita. Obrtniki vseh strok naj torej ne zamudijo te prilike, ki se jim nudi, in naj svojo udeležbo pravočasno prijavijo. Ker se lansko leto vsled pomanjkanja prostora ni moglo dodeliti koje skoro 50 tvrdkam, se opozarja, da naj vsak razstavljaletc že danes neobvezno prijavi sejm-skemu uradu svojo udeležbo, da ga isti vzame že v evidenco, ker bodo v prvi vrsti vpoštrevane one tvrdke, ki se pravočasno prijavijo. Opozarja se tudi, da posluje sejmiska pisarna permanentno na sejmišču in ji je vsled zvez s tu- in inozemstvom mogoče dati vsakemu interesentu najrazličnejše informacije o inozemskem trgu, sejmih, razstavah i. dr.

Zadružni zbor Pokrajinske zadruge tesarskih mojstrov za Slovenijo v Ljubljani se je vršil dne 6. t. m. v mestni posvetovalnici ob precejšnji udeležbi članov. Vsled mnogoštevilnih pritožb o prevzemanju tesarskih del s strani nekoncesijoniranih tesarjev se je sklenilo poslati na pristojne oblasti tozadevne resolucije. Obširneje poročilo priobčimo v eni prihodnjih števil.

Iz Središča pri Ptuj. Vredna in lepa manifestacija obrtne in napredne misli se je vršila dne 7. t. m. v prostorih središke osnovne šole povodom otvoritve tukajšnje obrtne nadaljevalne šole. Vredna po svojem namenu, lepa po iskrenem razpoloženju prirediteljev in navzočih. Prostorna dvorana je bila docela polna obrtništvu naklonjenega prebivalstva, mojstrov in učencev. Slavnost je vodil tukajšnji župan g. Lukačič, posetil pa je isto ptujski okrajni glavar g. dr. Pirkmaier, ki je v otvoritvenem govoru v naravnost fascinujočih besedah obrazložil razvoj obrtništva ter namen in pomen obrtno-nadaljevalnih šol s posebnim ozirom na važnost obrtniškega stanu ter njega bodočnost v naši s krvjo priporjeni državi. — Šolski ravnatelj g. Anton Kosi, ki prevzame vodstvo šole, je primerjajoč prejšnje razmere in mačehovsko ravnanje bivše Avstrije, v krasnem govoru pojasnil program strokovnih šol vobče, posebno pa še istih z ozirom na podeželske razmere obrtništva. Imenovani je čestital obrtništvu na tej pridobitvi ter v svojem imenu in imenu tukajšnjega požrtvovalnega učiteljskega obljubil skrbeti za vzgojo in napredek obrtnega

naraščaja. Predsednik tukajšnje zadrage g. Veselko, vrl in požrtvovalen zastopnik obrtništva, je, spominjajoč se vseh činiteljev, ki so pomagali ustvariti obrtno šolo, govoril v vzpodbujevalnem zmislu učencem ter jih bodril k rednemu obisku šole in opominjal mojstre, da ne krattjo naši mladeži obiska ter da naj uvažujejo resnično geslo, da je obrtnik brez šole obrtnik brez bodočnosti. H koncu se je še g. Zdravec kot zastopnik Zveze obrtnih zadrug spominjal velikega vzgojevalnega pomena obrtnonadaljevalnih šol v pogledu na moralo naraščaja, na vernost državi ter na celokupen narodnogospodarski napredek, ki bo le takrat popoln, če se vsak obrtnik zaveda večno lepih besed našega pesnika: «Ne le, kar velevala mu stan, kar more — to mož je storiti dolžan».

Važno za delodajalce in njih uslužbence. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani nas naproša za objavo sledečega opozorila: Ker je minister za socialno politiko štaturt Osrednjega urada za zavarovanje delavcev odobril, se prispevek za bolniško zavarovanje, ki je do sedaj znašal v celokupnem iznosu (za delodajalca in delojemalca skupaj) 5 %, na podstavi § 197. tega štatura z dnem 1. januarja 1923. zviša na 6 % zavarovanega zasluzka (mezde). Od tega prispevka plača delodajalec kakor doslej polovico, t. j. 3 %, drugo polovico pa ima pravico odtegniti od plače (zasluzka) delojemalca. Z istim dnem se uvede na podstavi naredbe ministra za socialno politiko z dne 7. decembra 1922., št. 10.810, prispevek za Borzo rada v višini 5 % celokupnega bolniškozavarovalnega prispevka (delodajalca in delojemalca skupaj). Tudi ta prispevek plačata po polovici delodajalec in delojemalac, tako da odpade na delodajalca 2½ %, druga polovica pa se lahko odtegne od zasluzka delojemalca. Prispevek za zavarovanje za slučaj nezgode se na podstavi naredbe ministra za socialno politiko z dne 20. novembra 1922., št. 8507, počenši z dnem 1. januarja 1923. zniža od dosedanjih 8 % na 6 % zavarovanega zasluzka in ga plača kakor doslej delodajalec v celoti. Prispevek za slučaj nezgode znaša torej od napominanega dneva dalje za vsakih 100 Din zavarovanega zasluzka (mezde) tolikokrat po 6 par, kolikor znaša nevarnostni odstotek, v katerega je v zavarovanje priglašeni obrat (podjetje, gospodarstvo, gospodinjstvo) uvrščen, kar je razvidno iz uvrstitvenega odloka, ki ga je vsak delodajalec dobil, oziroma ga bo še dobil. O navedenih izpremembah bodo vsi delodajalci še posebej obveščeni. Kakor znano, se deli zavarovani zasluzek po zakonu o zavarovanju delavcev v 17 mezdah razredov, na podlagi katerih se izračunavajo in predpisujejo v plačilo vsi zgoraj napominani prispevki. Vsi prispevki se bodo predpisovali detajlirano na skupnem plačilnem nalogu. Vsled silnega navala dela in pomanjkanja osebja se je predpis prispevkov za minule mesece zapoznil in mnogi delodajalci še niso dobili plačilnih nalogov; ker se je sedaj osebje pomnožilo, bo mogoče, da bodo prispevki za dobo do konca leta 1922. predpisani in plačilni nalogi zanje do najpozneje 31. januarja 1923. vsem delodajalcem dostavljeni. Po dovršeni reorganizaciji Okrožnega urada bo urad izdajal plačilne naloge, iz katerih bodo razvidni prispevki za vsakega delojemalca posebej.

Velik proces. V Florenci pride pred poroto senzacionalna razprava. Pred sodišče je postavljenih nič manj kot 229 obtožencev, povabljenih 500 prič in 70 zagovornikov. Gre se za velike tatvine v okolici Pise. Pred nedavnim časom so iz tamkajšnje postaje izginili celi vagoni sladkorja, tako da je več mest ostalo nekaj dni brez njega. Državni pravdnik je najprej dvignil obtožbo proti 170 osumljencem, katerih število pa je tekom preiskave

narastlo na 229. Med temi se nahaja pet postajnih načelnikov, več drugih železniških uradnikov, trgovcev in industrijev milijonarjev. Nekaj obtožencev se nahaja na svobodi, nekaj pa v preiskovalnem zaporu. Ker v Florenci, kjer se bo vršila razprava, ni dovolj velika sodna dvorana, bo najeto v to svrhu gledališče Fenice.

Največji hotel na svetu. V Chicagi so začeli z gradnjo velikega hotela, ki bo vseboval 3000 sob s kopalnicami in 2000 brez kopalnic. Prva vrsta sob bo veljala sedem dolarjev dnevno, druga pa štiri dolarje. V obednici bo prostora za 4000 gostov. Gledališka dvorana obsega 350 kvadratnih metrov. Banketna dvorana ima prostora za 3000 ljudi. Stroški za to ogromno stavbo so proračunani na 15 milijonov dolarjev.

Zemlja se bo razletela. V Londonu so imeli geologi svoj kongres, na katerem je profesor Peake ugotovil, da se geološka struktura zemlje vedno bolj redči in da zemlja sploh poka na večjih krajih in nekega dne bomo, nič hudega sluteč, sfrčali v zrak. Res nadebudni časi se nam obetajo, samo škoda, da je Peake pozabil navesti, kdaj približno bo ta eksplozija zemlje.

Odločbe, s katero se ukinjajo odbori pri Narodni banki in njenih podružnicah.

S pravilnikom o reguliranju prometa z devizami in valutami z dne 23. septembra 1921. in z izpremembami z dne 25. februarja 1922. je določena ustanovitev odborov pri Narodni banki in njenih podružnicah kakor tudi njih funkcija. Dajali so dovolila za uvoz blaga in za nakup deviz ter so morali kontrolirati uporabo deviz kakor tudi izprijevanje obveznosti za zavarovanje valute od izvoza.

Ti odbori, ki jih je bilo 11, niso dali zaželenih rezultatov; po drugi strani pa so ustvarili režim individualnih dovolil z vsemi posledicami, ki neizogibno izvirajo iz tega režima. Razen tega je treba za njih vzdrževanje znatnih izdatkov.

Zato se usojam naprositi ministrski svet, naj izvoli skleniti na podstavi člena 1. zakona o prometu z devizami in valutami:

1.) Odbori pri Narodni banki in njenih podružnicah se ukinjajo.

2.) Banke, pooblašene za poslovanje z devizami in valutami, izdajajo devize in ostala plačilna sredstva uvoznikom za njih potrebe, do dobe od njih obvezo, da izprijajo njih uporabo za uvoz najkeseje v šestih mesecih. Banki je vselej predložiti v vpogled potrdilo o protokolirani firmi in o plačanem davku. Pooblašene banke morajo kontrolirati izpolnjevanje teh obvez, generalni inspektorat pa nadzira, ali pravilno opravljajo to kontrolo. Zato morajo banke kot prodajalci in uvozniki kot kupci voditi potrebne kontrolnike, ki se predpišejo v ta namen.

Minister za finance se pooblašča, da sme izdati potrebne naredbe za izvajanje tega sklepa.

Ta določba velja od dne 1. januarja 1923.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».

Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Fotografski in umetno slikarski atelje **Avg. Černe** Celje, Ljubljanska cesta 10 (prej V. Pick)

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Cene najnižje Poveča do vsaki sliki. Slika v olju, akvarel, pastel, po naravi in po vsaki sliki, fotografira za društva najceneje. Res avrira stare umetnine za muzeje, galerije, cerkve, privatnike itd. itd.

Za fotografe znižane cene.

Čevlarskega vajenca

sprejme

Matej Oblak, čevlarski mojster na Glinah š'ev. 93

najraje takega, ki se je čevlarskega obrta že nekaj časa učil.

Kreditno društvo

Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Štampilje

iz kovine in gumija

za obrtnike, trgovce, urade

Ciril Sitar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 13

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG

d. d.

v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvo-vrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog, d. d. Centrala v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.
Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

JADRANSKA BANKA

Beograd.

Dionička glavnica: Din 60,000.000.—

Rezerva: Din 30,000.000.—

PODRUŽNICE:

Bled,	Jesenice,	Prevalje,
Cavtat,	Korčula,	Sarajevo,
Celje,	Kotor,	Split,
Dubrovnik,	Kranj,	Sibenik,
Hercegnovi,	Ljubljana,	Tržič.
Jelsa,	Maribor,	Zagreb.
	Metković,	

— AMERIKANSKI ODIO —

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afiliirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zader
Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82,
 New-York City. **Banko Yugoslavo de Chile,**
 Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natalos,
 Porvenir.

Obrtna banka

v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-čerk. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo počenši s 1. novembrom 1922. za pol odstotka višje, torej s

5%

od dne vloge do dne dviga.

— ŠTEBI IN TUJEČ —

strojno in elektrotehnično podjetje

Resljeva cesta 4

LJUBLJANA

Resljeva cesta 4

Projekti: Točna izdelava vsakovrstnih projektov in proračunov.

Gradba: Električnih central in naprav za visoko in nizko napetost.

Lastni izdelki: Izdelovanje sklepalnih naprav, pogonskih uporov, premotanje vseh vrst motorjev in transformatorjev.

Preizkusevalnica: Moderno urejena za preizkuševanje števec in aparatov.

Prodaja in nabava elektr. motorjev, polnoarmerikov, raznih strojev za obdelovanje lesa, in njih montaža ter prodaja električnega materiala.

Zastopstvo „Brown Boveri“ tovarne d. d., Strojnih tovarn za turbine vseh vrst „Andritz“ d. d. v Andritz pri Grazu in tvrdke za lokomobile Brüder Fischer, Wien III., Fasang. 38.